

Volitelné předměty pro 3. ročník (Humanitní vědy)

Předmět: Seminář latiny a antické kultury (pro 3. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu: Předmět prohlubuje a rozvíjí jazykové kompetence v latinském jazyce i poznatky o římských reáliích a kultuře, jichž žáci nabyli v předmětu *Latina* v 1. a 2. ročníku, na který přímo navazuje. Volitelný seminář rozvíjí kompetence žáků zejména při čtení a interpretaci textů, umělých i originálních – srovnávání vlastností obou jazyků vede žáky k pochopení systémových jevů a podporuje kompetenci pro celoživotní studium cizích jazyků; interpretace textů a jejich kontextů (historických, společenských, kulturních) přispívá k hlubšímu pochopení evropského kulturního dědictví a jeho respektování, jakož i k hledání paralel a analogií v aktuálních společenských procesech a událostech.

Obsahové vymezení: V předmětu Seminář klasické latiny se realizuje *nadstandardní* obsah vzdělávacího oboru latinský jazyk RVP GV (dle původního návrhu); současně se realizují tematické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských souvislostech a Multikulturní výchova. Ke konkrétnímu vymezení viz následující tabulku v částech *Učivo: Téma a Dílčí dělení*, kde jsou tyto obsahy specifikovány.

Časové a organizační vymezení: jednoletý seminář pro 3. ročník (humanitní zaměření), 2 vyučovací hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k rozvoji

Kompetence k učení: schopnost žáků využívat odbornou literaturu (slovníky, příručky, encyklopedie), vyhledávat informace v různých inf. zdrojích a posoudit jejich relevanci; vedení žáků ke studiu slovní zásoby i vlastností jazyka a k tvořivému myšlení o jazyce;

Kompetence k řešení problémů: analýza textu, zvažování různých strategií při překladu; vedení žáků k analytickému, kritickému a tvořivému myšlení, k interpretaci a aplikaci získaných poznatků o římské kultuře v aktuálních souvislostech;

Kompetence komunikativní: vedení žáků k vytříbenému projevu (zejména písemnému při překladu textů), k užívání jazykových prostředků přiměřeně záměru a komunikační situaci, kultivovaná prezentace;

Kompetence sociální a personální: žáci jsou motivováni ke spolupráci, ke společnému/ individuálnímu postupu k vyřešení úkolu; je kladen důraz na utváření vhodných studijních návyků a žádoucích morálně volných vlastností žáků;

Kompetence občanské: vedení žáků ke kritickému posuzování a srovnávání hodnot souvisejících s konceptem občanství v antice a v dnešním světě, ke hledání analogií a k rozvoji politického myšlení žáků, zejm. ve smyslu aktivní participace na společenském dění;

Kompetence k podnikavosti: vedení žáků k rozvoji osobních předpokladů v souvislosti s budoucím studiem a profesním zaměřením, zejm. v oblasti jazykové/ společenskovední; učitel motivuje a vede žáky k zapojení do předmětové olympiády *Certamen Latinum*;

Kompetence digitální: vedení žactva k rozvoji digitálních dovedností, k ovládání potřebné sady digitálních zařízení, aplikací a služeb, (vy)užívání AI vedení žactva k vyrovnávání se s proměnlivostí digitálních technologií a k posuzování toho, jak jejich vývoj ovlivňuje život jedince i společnosti, ke zvažování jejich rizik a přínosů, ke kontrastování analogové a digitální zkušenosti

Výstupy ŠVP:	Učivo: Téma	Dílčí dělení:	Průřezová témata:
žák/yně dobře ovládá principy latinského časování v indikativu minulých časů (impf., pf., plsqpf.), a to nejprve v aktivu, poté i v pasivu; rozumí funkci polovětných konstrukcí s PPP a ablativem absolutním a dokáže dané konstrukce náležitě překládat do ČJ	- imperfektum, aktivní perfektum - aktivní infinitiv perfekta - participium perfekta pasiva - pasivní perfektum - pasivní infinitiv perfekta - supinum :: vždy opakování a prohlubování	- římské zemědělství - oběti, suovetaurilia - Cato a Varro; Cincinnatus - otroctví a římské právo - epikúreismus a stoicismus - Lucretius, Seneca, Manilius - mořeplavba a komunikace	<i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i>
žák/yně ovládá principy tvoření latin. konjunktivů, jejich fci a principy jejich užití v hlavních větách; chápe pravidla kladení konjunktivů i v různých typech vedlejších vět a dokáže je v závislosti na kontextu adekvátním způsobem překládat	- konjunktiv přítomného a imperfekta - účelové a snahové věty - účinkové a obavné věty - nepřímé otázky - konj. perf. a plusquamperfekta - cum historicum a jiné typy cum	- všední den Římanů, volný čas - hostina, stolování, jídlo - rodina a sexualita - antická geografie a pojetí světa - kosmos, filosofické představy - antické prvokřesťanství	<i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i>
žák/yně aktivně užívá jeden typ latinské výslovnosti, rozumí vývoji latiny od 1. století n. l. i pojmu vulgární latiny	- změny ve fonetice latiny v 1. a 2. stol. dle pompejských nápisů - texty zaklínacích tabulek	- klasická vs. lidová latina - latinské nápisy z Pompejí - zaklínací tabulky a jejich jazyk	<i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i>
žák/yně má základní poznatky o římské metrice a prozódii	- latinský hexametr - elegické distichon, hendekasyllab	ukázky z Vergilia, Ovidia, Catulla a Martiala	<i>Evr. kulturní kořeny a hodnoty</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i>
žák/yně je obeznámen/a s vybranými funkcemi pádů v latině a užitím gerundia i gerundiva, jakož i s futurem perf. a okrajovými typy sloves	- pádová syntax dle užití v textech - gerundivum a způsoby vyjádření nutnosti - semideponentia, praeteritopraes.	ukázky z klasických autorů podle témat dílčích lekcí	<i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i>
žák má poznatky o mnoha aspektech římského života (zemědělství, filosofie, náboženství, mořeplavba a cesty, bydlení a stolování, rodina a sexualita, otroctví a práva, vojenství, Římané u nás aj.), a je schopen je konfrontovat s aktuálními paralelami ve společnosti a kultuře; chápe odkaz evropského kulturního dědictví	jednotlivá témata z římských reálií, mytologie, kultury, dějiny latinského jazyka podle čtení a interpretace konkrétních textů: viz část Dílčí dělení	- dějiny pozdní římské republiky - Pompeius, Caesar - Tacitus, Germáni u nás - římská mytologie: exkurzy k vybraným postavám a příběhům	<i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i>